Mih. Wardian 1. jan. 1914
903 Scott St.

AMERIKANSKI SLOVENEC

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo K. S. K. Jednote.

ŠTEVILKA 17. JOLIET, ILLINOIS, 27. JANUARJA 1914. LETNIK XXIII

RUDARSKI STAVKI V MICH. IN COLO.

Demokratični člani poslanske zbornice v Washingtonu glasovali za preiskavo.

KDO JE UGRABIL MOYERJA?

Preiskava po veliki poroti brezuspešna. Guv. Ferris nezadovoljen.

Washington, D. C., 22. jan. — Skoraj enoglasno je "caucus" demokratov v poslanski zbornici nocoj odredil preiskavo delavskih homatij v rudarskih okrajih v Michiganu in Coloradu.

Glasovalo je 148 poslancev v prilog preiskavi in 17 proti.

Preiskavo v Michiganu in Coloradu bo vodil odsek za rudnike in rudarstvo, ki mu načeluje poslanec Foster iz Illinoisa. Drugi demokratični člani tega odseka so Taylor iz Colorada, Hamlin iz Missourija, Byrnes iz South Caroline, Taylor iz Arkansasa, Decker iz Missourija, Evans iz Montane, Casey iz Pennsylvanije in Dooling iz New Yorka.

Republikanski člani so Howell iz Utah, Switzer iz Ohia, Austin iz Tennessee, Roberts iz Nevade in Sutherland iz West Virginije. Delegat Wickersham iz Alaske je tudi član, a brez glasovalne pravice.

Kaukus je predpisal obliko resolucije, ki se ima predložiti zbornici. Načelni predpisi so:

Odsek za rudnike in rudarstvo ima izvesti podrobno in popolno preiskavo o razmerah v michiganskih in coloradskih okrajih, prizadetih po rudarskem štrajku, in o vzrokih homatijam.

Odsek ima poročati, ali se vzdržuje ali je vzdrževala peonaža (sužnosti podobna služnost) v omenjenih rudniških okrožjih, ali je bil vhod v poštne urade zabranjen, ali so se priselitveni zakoni kršili, ali bi bili tajnik departmenta za delo ali drugi vladni uradniki od koristi pri poravnavi sporov med stavkarji in rudniškimi posestniki, in ali so bile katere osebe tožene in spoznane za krive v nasprotju z zakoni Združenih Držav.

Zadnji pristavek k resoluciji podeljuje polnomočje odseku, zahtevati udeležbo prič in prinos dokazil, ter predpisuje, da se smejo osebe, katere nočejo odgovoriti na vprašanja preiskovavcev, kaznovati z globo in zaporom.

Prevladovanje mišljenja v prid preiskavi je bilo očividno, bržko se je kaukus zbral.

Razpravo je pričel poslanec Keating ki je govoril skoro celo uro in opisoval razmere v coloradski stavki.

Poslanec Graham iz Illinoisa je sledil z opisovanjem položaja v Michiganu. Opisal je zahtevi rudarski po večjem plačilu in krajšem delavniku, odklonitev pripoznanja unije od strani rudniških posestnikov, uvažanje stavkokazov in oboroženih stražnikov, prizore nasilstva med stavko, ugrabljenje in pretepanje Moyerja ter izjalovljenje poiskusa zaveznih uradnikov poravnati spor.

G. Graham je zaključil svoj nagovor s pozivom na svoje sotovariše, naj ne odklonijo preiskave, ki je odkritosrčno želi ameriško ljudstvo.

Stavkarji pozdravljajo preiskavo.

Houghton, Mich., 23. jan. — Unijski voditelji so danes izrazili svoje pripoznanje za, kakor se kaže, uspešno zavezno preiskavo štrajkovnega položaja v okrožju bakrenih rudnikov. Stavkarji so izjavili, da se nimajo v nobenem oziru bati preiskave, ki so jo včeraj v kaukusu sklenili demokratični člani poslanske zbornice.

Cela armada pomožnih šerifov je danes nadaljevala preiskavo v zvezi s peklenskim strojem, ki ga je našel neki pomožni šerif v grmu blizu poslopij Ahmeek-rudnika v okraju Keweenaw. Pravijo, da bo danes prijetih več osumljencev, kar se pa še ni zgodilo. Veliko število stavkokazov je bilo te dni uvoženih za Ahmeek-rudnik.

Končno poročilo velike porote.

Houghton, Mich., 24. jan. — Danes je predložila svoje končno poročilo posebna velika porota, ki je dva tedna zasedala, da vodi preiskave o ugrabljenju Charles Moyerja, predsednika zveze 'Western Federation of Miners', in James Tannerja, tudi uradnika zvezinega. Obtožbe niso bile podane.

Pokazalo se je, da se posebni državni pravdnik Nichols niti ni poganjal za obtožbami. Prav tako je bilo s četverimi drugimi slučaji, o katerih se je mislilo, da se gotovo končajo z obtožbami. Samo ena se razteza na "zločince", a ker je prenecznatnega pomena, se ni naznanila.

Sedemindvajset prič je bilo zaslišanih, a nijedna ni mogla imenovati namišljenih napadnikov na Moyerja v Hancocku, Mich.

Dasi je slučaj Moyerjev končan, kolikor se tiče velike porote, vendar se bo zadnja bavila še s celo vrsto drugih slučajev, ki so nastali iz rudarske stavke v okrožju bakrenih rudnikov. Prihodnjo sredo se zopet zbere k zasedanju.

Kaj pravi Moyer.

Indianapolis, Ind., 24. jan. — "Prav nič me ni presenetil izid preiskave v Houghtonu, Mich., o mojem ugrabljenju," je izjavil Moyer nocoj, ko je izvedel, da se je stvar uletela brez uspeha. "Ljudje, ki so služili kot porotniki, so bili v najboljšem razmerju do 'Citizens' Alliance' in ne bi nobenega člana iste spravili v neprijeten položaj."

Guverner nezadovoljen z izidom.

Big Rapids, Mich., 24. jan.—"Krivci bi se morali kazniti, kdorkoli so," je izrazil guverner Ferris svoje nezadovoljstvo nad izidom preiskave po veliki poroti v Moyerjevem slučaju nasproti nekemu zastopniku združenega časopisja (Associated Press). "Ne smem trditi, da sem z izidom zadovoljen. Ne vem, kaki dokazi so bili navedeni. Če niso bili krivci med obtoženci, potem bi se morala preiskava nadaljevati, dokler se ne najdejo.

"O tem ni dvoma, zakon se je prekršil."

Guverner Ferris je naprosil danes svojega zasebnega tajnika, naj o sklepih na demokratičnem zborničnem kaukausu glede preiskave štrajkovnega položaja vse poizve, karkoli se da poizvedeti. Več ni hotel izraziti, samo izjavil je, da je predrznost, če se kongres vmešava v stvari, ki se tičejo samo državnih oblastev.

MME. CURIE, ZASLEDITELJICA RADIJA, V SVOJEM LABORATORIJU V PARIZU.

Veliko zanimanje vzbuja v znanstvenih krogih in tudi v širši javnosti po svojih zdravilnih svojstvih najčudovitejša rudnina, radium ali, po naše, radij. Nekateri zdravniki pravijo, da je radij zdravilo za raka, to strašno bolezen. Če se to končno dokaže kot resnično, potem pridobi zdravništvo velik uspeh v boju proti bolečinam, ki strašijo po vsem svetu. Madame Marie Curie, slavna francoska znanstvenica, ki je zasledila radij, misli, da smemo pričakovati od dragocene rudnine še čudovitejših stvari. Ta slika kaže slavno znanstvenico v njenem laboratoriju v Parizu. Njeno odkritje utegne postati najvažnejši činitelj v podaljšanju človeškega življenja. Gospa Curie je rodom Poljakinja.

SLOGA VLADA NA KONVENCIJI.

Delegati zveze "U. M. W. of A." mirno zborujejo in zato je njih delo uspešno.

MNOGO SKLEPOV SPREJETIH.

Pretresovalo se tudi vprašanje o politični delavski stranki.

Indianapolis, Ind., 22. jan. — Po večurni burni razpravi so danes delegati h konvenciji zveze "United Mine Workers of America" sprejeli resolucijo, v kateri se priporoča ustanovitev politične delavske tsarnke. Sklep kaže na to, da je "z ozirom na sedanje gospodarske razmere in početje kapitaliških pospeševalcev sedaj čas, da se taka stranka oživotvori."

Več sociališkim delegatom se je zdela priložnost ugodna, sprožiti pridružitev k njihovi stranki.

"Sociališka stranka je edina stranka za delavske sloje," je izjavil William Hynes iz Pennsylvanije, "in jaz mislim, da je čas došel, da se vsi združimo pod njenim praporom. Pri vladajočih družabnih razmerah niso najboljši zakoni za nič, če ne stoji za njimi močna obrtna združba in ne zahteva njih izvajanja. Če kak zakon ne hodi v priklad bogatincem in mogočnežem, potem najdejo v najvišjega zaveznega sodnika, ki ga s potezo s peresom proglasi protiustavnim."

Drugi delegati so pa prigovarjali proti priporočanju kake gotove stranke. Storili so to pod utemeljitvijo, da se politični nazori ne morejo nikomur vsiliti. Resolucija torej ne vsebuje niti gotove priporočitve, niti predlogov za sproženo ustanovitev lastne stranke.

"United Mine Workers of America" so nadalje priporočali podržavljenje železnic in rudnikov, ter sestavijo resolucijo v tem zmislu.

Odobren ni bil sklep odseka za resolucije, poganjati se za državni zakon, ki železniškim in cestnoželezničnim sprevodnikom prepoveduje, pobirati voznino od takih vožencev, ki ne morejo dobiti sedeža.

Unija iz Louisvilla, Colo., je predlagala, naj se vsi razpoložni denarji uporabijo za nakup rudniških zemljišč, dokler ne bodo vsi rudniki lastnina rudarskih organizacij, nakar se ima rudariti kooperativnim ali zadružnim potom.

Vohunska unija izključena.

Indianapolis, Ind., 23. jan. — V današnji seji zvezi "United Mine Workers of America" je bila proti krajevni uniji št. 979 v Pocahontasu, W. Va., podana obdolžitev, da jo vzdržuje neka zasebna detektivska agentura v svrho vohunstva. Obtožba je bila tako dobro utemeljena, da se je izključba omenjene podružnice iz zveze enoglasno odobrila.

Sklenjeno je bilo, pospeševati vsa socialna stremljenja po najboljših močeh. Posebej omenjene so bile starostna preskrba, materinske pokojnine in odgovornostne postave.

Na dnevnem redu je bila tudi razprava o nameravanem spoju zveze "United Mine Workers of America" z "Western Federation of Miners". Posvetovanja o tem pa so se odložila.

Charles H. Moyer, predsednik zadnjeimenovane združbe, se pričakuje te dni tukaj.

Brez razprave so delegati glasovali proti predlogu zveze "American Federation of Labor", ustanoviti deželno delavsko stranko. Resolucija, ki priporoča skupno nastopanje vsega delavstva v deželi na političnem polju, je bila že včeraj sprejeta.

Priselitveno vprašanje se ima tudi šele pozneje razpravljati, ker se misli stvar najprej temeljito preiskati.

Osmi sklepi so bili sprejeti proti miličarstvu in proti "Boy Scout"-gibanju. Eden izmed njih se glasi:

"Bo sklenjeno, da organizacija 'United Mine Workers of America' vsakemu svojih članov prepoveduje, pristopiti k milici, ter da obsoja 'Boy Scout'-gibanje kot neameriško in koristim delavskega prebivavstva škodljivo."

Sloga na konvenciji.

Indianapolis, Ind., 25. jan. — Kar je prorokoval predsednik zveze "United Mine Workers of America" dolgo pred začetkom vsakoletnega zborovanja iste, ki se vrši zdaj tukaj, se je uresničilo. Dočim so skoro pri vseh prejšnjih takih sestankih notranji strankarski boji zelo ovirali uspešno delovanje delegatov, ni bilo v letošnjih razpravah dosedaj nobenega nesoglasja. Zato tudi delo napreduje tako brzo, da bode spored konvencije še pred koncem tega tedna rešen.

Veliki izpremembi bi bil podvržen socialni (ali družabni) red, kakršen vlada zdaj v Združenih Državah, če bi kongres izdal vse zakone, ki jih priporočajo združeni rudarji v številnih resolucijah.

Zavezna vlada bi morala n. pr. prevzeti in oskrbovati vse javne koristnosti v deželi, vštevši premogovnike. Potniki (pasažirji), ki ne bi našli na železnicah in v cestnoželezničnih vozovih nobenega sedeža, bi se vozili brezplačno. Za ostarele delavce bi bilo skrbljeno; matere, ki so sicer brez vsake podpore, bi dobivale v obliki pokojnin vzgojne prispevke za svoje otroke in odgovornostni zakoni bi se razširili v največji meri. Priseljevanje bi se nadalje popolnoma prepovedalo, delavci pa bi dobili dela vsi delavci v Združenih Državah. In tudi državne milice se ne bi več smele vmešavati v štrajkovne slučaje, če bi kongres ustregel vsem željam rudarske konvencije.

Nemiri radi matere Jones.

Trinidad, Colo., 22. jan. — Vsled resnega spopada med miličarji in stavkarji se nahaja nocoj v zaporu nad dvajset oseb, med njimi osem ženskih. Najmanj pet oseb je bilo tekom nemirov ranjenih. Miliške čete so bile pod osebnim poveljstvom generala Johna Chase. Stavkarji so baje nameravali korakati do Rafaelove bolnišnice, v kateri imajo vojaška oblastva zaprto mater Mary Jones, znano delavsko voditeljico.

Za izbruh nemirov je bilo odgovornih več žensk, ki so s steklenicami, kamenjem in drugimi metali odgovorile na poziv, da se razidejo.

Več vojakov in častnikov, med njimi majorja H. M. Randolpha, so stavkarji osebno napadli. Šele ko je konjištvo zajezdilo v množico ter pričelo na desno in levo mahati s plosko sabljo, so se ljudje razpršili na vse štiri vetrove. Eden izmed konjikov je telebnil s konja in si zlomil rebro, dočim so bili nekateri stavkarji lahko ranjeni.

Kramola je sledila paradi žensk in otrok stavkajočih premogarjev, ki so jo štrajkovni voditelji skrbno pripravili. General Chase je dovolil priredite parade pod pogojem, da se ne bo poizkušalo korakati pred že omenjeno bolnišnico, v kateri se nahaja mati Jones.

Med nemiri je bil oddan samo en strel, ki pa ni napravil nobene škode. Nekemu vojaku je puška padla na tla in se sprožila.

Zvečer so hodile patrole po mestnih cestah. Vse gostilnice so zaprte.

Trinidad, Colo., 24. jan. — Snoči je bilo tukaj prijetih še 20 oseb, med njimi 8 ženskih, pod obtožbo, da so se preživahno udeleževale nedavne javne demonstracije in spopada s pomožnimi šerifi.

Ogromna vsota.

St. Louis, Mo., 22. jan. — Proti desetim bivšim ravnateljem St. Louis & San Francisco-železnice je bila danes v zaveznem sodišču podana tožba radi namišljene pridržbe 14 miljonov dolarjev.

Trgovina z dekleti.

San Francisco, Cal., 22. jan. — Emil Ducoin, ki je osumljen, da je kolovodja mednarodne družbe, ki se peča s trgovino z dekleti, je bil danes prijet, da se bo zagovarjal proti neštetim obtožbam.

Ducoin, ki ima premoženja skoro pol milijona dolarjev, je baje uvažal mlada dekleta pod krivimi pretvezami in jih potem možil z agenti. Zadnji so dobivali za "slučaj" $100.

ZA MIR V MEHIKI PROSIJO ŠPANCI.

Iz Španije dohajajo vstaškim voditeljem neštete prošnje za končanje krvolitja.

HUERTA SE MORA UMAKNITI.

Samo pod pogojem, da se "uzurpator" umakne, hočejo vstaši mirovati.

El Paso, Texas, 24. jan. — Iz Španije je dospelo tako veliko število prošenj za mir v Mehiki, da pričenjata vstaška voditelja Villa in Carranza resno pretehtovati vprašanje, ali ni čas, napraviti prelivanju krvi konec tako brzo kakor mogoče.

Rodriguez San Pedro, predsednik špansko-ameriške zveze, je brzojavil danes na generala Villo takole:

"Mnogoštevilni zastopniki najboljše španske družbe so zbrani v Madridu, da iskreno prosijo za mir. Njihova ljubezen do Mehike je preresnična, da bi jo hoteli videti zatrto po državljanski vojni."

Neki bivši član španske vlade je poslal slično brzojavko.

Na vse te želje je odgovoril Villa, da je misliti na mir samo po odstopu Huerte. Prošnja za mir iz mehikanskega glavnega mesta s poročilom, da se uzurpator (nepostavni polastitelj) popolnoma umakne, da donese na mah mir in pokoj, a nobeno drugo sredstvo na svetu da nima te čarodejne moči.

Poročila iz Chihuahue naznanjajo, da si stojijo zavezne čete in vstaši pri Torreonu nasproti pripravljeni na boj ter se utegne vsak trenotek pričeti bitka. Vstaško ospredje je oddaljeno kacih 15 milj od predstraž Huertovih čet.

Vstaški voditelji so bili obveščeni, da so agenti Felix Diazovi dospeli v El Paso in pričeli snovati Carranzi sovražno stranko.

Med mehikanskimi begunci v Fort Blissu so izbruhnile koze. Cepljenje v velikem se je pričelo.

Washington, D. C., 24. jan. — "Francesco de la Barra kot naslednik Huertov ni po volji niti Carranzi, niti drugim konstitucionalistom," je danes izjavil Roberto Pesquera, zaupnik Carranzov v Washingtonu.

"Maderova zvezda je ugasnila," je nadaljeval, "kajti postavil se je na stran nazadnjakov.

"Ne bojimo se nobenega posredonja po Združenih Državah. Zaupamo na predsednika Wilsona in razsodni del prebivavstva. Ne dvomimo o tem, da tisti, ki imajo odločilno besedo, uvidijo, da nam je za mir."

Več previdnosti je treba.

Washington, D. C., 22. jan. — Nad polovico 2360 tekom zadnjega leta v rudarstvenem obratu usmrčenih delavcev bi še danes živelo, če bi bili bolje poučeni o varnostnih napravah za rudarje, je izjavil dr. Jos. Holmes, predstojnik zaveznega rudarstvenega urada, danes v svojem poročilu o nesmotreni ali neprimerni uporabi raznesnih tvarin v rudnikih.

"Raznesne tvarine se rabijo v preveliki meri in dostikrat tam, kjer niso na mestu, in posledica je, da se smrtonosni plini razvijajo tam, kjer nimajo dovolj brzo odtoka, ali pa pretresi povzročijo, da se preduhi zrušijo in tako delavcem zasujejo izhodi."

Iz dodane statistike je bilo razvidno, da je odpadlo leta 1909. na vsak milijon tonov na dan spravljenega premoga 5.79 človeških življenj. Razmerje za leto 1912. je pa nekoliko ugodnejše in sicer 1 milijon proti 4,29.

Šerif ustreljen.

Miles City, Mont., 22. jan.—V Rosebudu, Mont., je bil šerif W. M. Moses od svojega bivšega prijatelja J. H. Burgessa ustreljen, in zadnjega žena je dobila kroglo v ramo. Streljanje se je pripetilo, ko je prišel šerif v Burgessovo hišo, da izroči temu zaporno povelje radi motenja miru.

Lepa Rusinja in kranjski rudar.

Listi poročajo: Rus Kenowsky, bivajoč v Clevelandu, O., je gotovo debelo pogledal, ko je dobil od agenta "American-črte" brzojavko, da se je poročila na Ellis Islandu Eva Gardelfska s Slovencem Ivanom Knaflom, rudarjem v Bridgeport, O. Evi je poslal zaročenec Kenowsky denar za pot, nakar se je ona odpravila iz domovine s trdnim namenom, da ga vzame za moža. Na parniku "St. Paul" se je seznanila s Knaflom, ki ji je začel takoj prigovarjati, da naj pusti Kenowskega, ko ima vendar bližje boljšo partijo. (S tem je mislil premetenec seveda nase.) Na Ellis Islandu so parček zaprli, ko sta pa izjavila, da se hočeta vzeti, so ju poročili in spustili na prosto. Mlada ženica je morala prej še za trdno obljubiti, da ne bo šla v Cleveland.

Drobtinice.

Razne vodiške in druge Johance. Poročali smo v "A. S.", kako je neka prefrigana ženska na Kranjskem lahkoverne in praznoverne ljudi "fulala" s tem, da je rekla, da poti krvavi pot. V resnici je pa le telečjo kri polivala po sebi. Veliko ljudi je verjelo babnici, dokler je niso razkrinkali kot premeteno goljufico.

*

Ali naj se čudimo temu? Čemu? Takih lahkoverežev in praznoverežev je po svetu na milijone. V Berolinu, Parizu, New Yorku, Chicagi je [illegible] takih Johane, ki "prerokujejo" prihodnost, povejo srečo. Milijoni ljudi nosijo tem goljufom in goljuficam, tem modernim Johancam miljone in bolj verujejo tem babnicam ko pa Sv. Pismu.

*

Ali ni ta veliki duhovnik "boga" solnca v Chicagi tudi taka Johanca v hlačah? Poslušajte, kaj poročajo celo starokrajski listi o tem slučaju, in sicer popolnoma resnično. Ljubljanski "Slovenec" n. pr. piše: "Razkrinkan "veliki duhovnik" solnčnega boga. Amerikanec Oto Hanisch, po poklicu stavec, je živel več let med mormonci. Tu mu je prišlo na misel, da bi tudi on lahko ustanovil kako novo vero in tako prišel do razkošnega in brezskrbnega življenja. Preskrbel si je tedaj perzijskih oblačil, nadel si sivo brado in lase in pod imenom Otomana Zar Aduš Haniš začel propovedovati "mazdaznanski" to je solnčni kult. Kmalo je zbral krog sebe 14,000 vernikov in sijajno živel kot "veliki duhovnik solnca". Prebival je v razkošno opremljenem "templju" na najlepši cesti v Chicagu. Svoj čas je priredil predavanje celo v Londonu. Toda sreča je opoteča; med njegovimi ovčicami se je našel odpadnik, in sicer mlad fant, ki so ga v templju častili kot solnčnega boga. Ta je sodišču predložil brošure, s katerimi je "veliki duhovnik" nabiral vernike; v teh brošurah se za verske obrede priporoča skrajno nemoralno početje. Oblast je čednega "velikega duhovnika" takoj prijela in nato je prišlo na dan, da je ta častitljivi Perzijanec — 45letni bivši stavec Oto Hanisch. Obsojen je bil na pet let težke ječe in 2000 K globe. Uboge njegove 'ovcice'!"

*

Ali ni podoben taki Johanci tudi človek, ki fehta po celi Ameriki za **svojo** tiskarno, torej za **svoj** lastni žep? Papir pa, ki ga maže v tej tiskarni in ki bolj smrdi, ko telečja kri Kranjske Johance, prodaja ravnoistim podpirateljem tiskarne veliko dražje, **zato, ker** prispevajo za tiskarno. Konda je Johanca, "Svoboda" pa smrdljiva telečja kri, to telečjo kri kupujejo backi, zraven pa še pitajo Kondovo tiskarno s krvavo prisluženimi centi. Take zatelebanosti ne najdete na Kranjskem niti v najbolj oddaljenem gorskem kotu. Seveda prosvitljeni naprejbedaki amerikanski se smejejo Kranjski Johanci, v tisti sapi pa podpirajo in verjamejo chicaški Johanci — Kondežu.

*

"Nar. Vestnik" pravi, da je prepisal Rev. Smrekarjeve pesmi iz prejšnjih letnikov "Am. Slovenca" in da jih torej ni ukradel. Ta je pa lepa! Na eni strani zmerja "A. S.", na drugi strani pa prepisuje iz njega pesmi in sicer ne da bi navedel vir, odkod je to prepisal. Še le, ko smo ga mi parkrat prijeli in pa "Cl. Amerika", še le po dolgem obotavljanju se je oglasil, češ, saj sem prepisal iz "A. S." Vsak pošten list bo navedel, od kod je prepisal, a "Vestnik" je bil lepo tiho, češ, če se nikdo ne oglasi, pa bo meni v kredit. Kaj ne to je tudi "trgovsko"?

*

V svojem imenitnem "trgovskem poročilu" pravi "Vestnik", da se ne bije za pesmi, a v isti sapi prepisuje pesmi iz "A. S.", iz "Nade" i. t. d. Sapramiš, to je res krasna "trgovina". Le tako naprej!

"Avstrijski" rudarji ponesrečili.

Bingham, Utah, 24. jan. — Brezuspešno je bilo tudi današnje iskanje četverih avstrijskih rudarjev, ki so bili zajeti pred nekaj dnevi vsled eksplozije v Boston-rudniku. Prejkone so zgoreli, ali se zadušili na razvijajočem se plinu.

2,000,000 avtov na svetu.

New York, 22. jan. — V raznih deželah sveta je zdaj zabeleženih skoro 2,000,000 motornih vozil, po statistiki, ki je bila pravkar sestavljena v uradu državnega tajnika newyorškega. V tem skupnem številu prednjačijo Združene Države, ki imajo več nego dvakrat toliko avtomobilov kakor Velika Britanija, katera je na drugem mestu.

Številke, ki jih je objavil snoči tajnik Mitchell May po skrbni sestavi, so sledeče: Združene Države, 1,127,940; Velika Britanija, 425,838; dognano skupno število iz drugih dežel, 92,500; skupno število zabeleženih motornih vozil na celem svetu, 1,919,789.

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen l. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski-katoliški list v Ameriki ter glasilo K. S. K. Jednote.

Izdaja ga vsaki Torek in petek
Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba
Inkorp. l. 1899.
v lastnem domu 1006 N. Chicago St.
Joliet, Illinois.

Predsednik.....Anton Nemanich
Tajnik.....William Grahek
Blagajnik.....John Grahek
Urednik.....Rev. John Kranjec

Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:
Za Združene države na leto.....$2.00
Za Združene države za pol let..$1.00
Za Evropo na leto.....$3.00
Za Evropo za pol leta.....$1.50
Za Evropo za četrt leta.....$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na:
AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznanijo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.
Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.
Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper in America, and the Official Organ of the G. C. Slovenian Catholic Union.

Published Tuesdays and Fridays
by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.
Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselbin.

Joliet, Ill., 26. jan. — Vsakoletno cerkveno zborovanje naše župnije sv. Jožefa se je vršilo včeraj popoludne od 4. do 7. ure v naši stari cerkvi, pod vodstvom g. župnika, Rev. John Kranjca. Udeležba je bila ogromna.

— G. Jos. Matkovich se je koncem zadnjega tedna odpeljal v Braddock, na obisk.

— G. Frank Agnitsch, farmar iz Monmoutha, Ia., se je te dni mudil v tem mestu na obisku svojih sorodnikov. Posetil je tudi našo tiskarno v spremstvu g. George Stonicha.

— Kako je z delom? "The Joliet News" z dne 22. t. m. poroča: Dasi tukajšnje jeklarnice še niso dobile naročila, naj pomnože število svojih delavcev, ter je sedaj zaposlenih samo 60 do 70 odstotkov normalnega števila delavcev, vendar vse kaže, da bodo v kratkem času zaposlovale s "polno paro". Počivale so zadnje mesece jeklarnice vsepovsod v deželi, a zdaj se poroča o zopetnem zaposlovanju v raznih krajih, in tako je pričakovati več dela tudi v Jolietu v kratkem. — Tako "News". Da bi le bilo res, kajti raznih nasprotujočih si poročil so se delavci naveličali, ki o samih obljubah ne morejo živeti.

— Boj proti salunom v Jolietu se bo vodil letošnjo spomlad s trgovskega stališča, kakor so izjavili "suhaški" voditelji snoči na svojem sestanku, kjer se je prečitalo nad sedemdeset peticij, nosečih imena do 1,000 moških in žensk, ki prosijo, da se postavi glasovanje o lokalni opciji na balot meseca aprila. Boj se bo vršil proti licenciranemu ali dopuščenemu salunu, ki sme biti odprt od 5. ure zjutraj do polnoči. Da noben drugi trgovec ne zahteva take predpravice, je eno izmed dejstev, ki se bodo poudarjala v volitveni kampanji, ki se kmalu prične. Trgovci bodo baje podpirali "suhače", ker so prepričani, da je za "business" boljše brez salunov. Nad polovico podpisov, potrebnih, da se postavi "suhaški" predlog na balot, je že dobljenih; in "ministri" trdijo, da bo do dne 6. febr. že več ko dovolj podpisov na peticijah. — Zanimiva je v zvezi s tem brzojavka, ki jo je prinesla "The Chicago Daily Tribune" (največji dnevnik na svetu!) in ki se glasi: "Joliet, Ill., 21. jan. — Po snočnjem velikem shodu ministrov in meščanov so danes članice (zveze) 'Harwood Equality League', organizacije sufragetk, vštevši mnoge odlične žene, odklonile vsako sodelovanje s prohibicionisti, ki so pričeli svojo kampanjo na svojem shodu. Omenjena liga ali zveza ni hotela niti potrditi gibanja za odpravo salunov v Jolietu." — Tako brzojavka. Potemtakem so se ženske prve postavile v bran proti "suhaški" novotariji ter krepko pognale za moško pravico do salunov.

— Novoporočenca g. Frank in ga. Helena Nemanich roj. Strutzel pošiljata Jolietčanom pozdrav iz St. Louisa, Mo., kjer se nahajata na ženitnem potovanju.

— Iz Ely, Minn., poročajo: Našemu rojaku Joe Palčarju je prinesla darežljiva štorklja dvojčka, sinčka in hčerko. Čestitamo! J. J P.

— Iz Aurore, Minn.: Tukajšnje delavske razmere so jako slabe. Vzrok je calumetski štrajk, ker je preveč ljudi tukaj. Zatorej ne svetujem nikomur sem hoditti. Naročnik M. S.

— Shamokin, Pa.: Snega in mraza imamo tukaj dosti. Druzih novic nič. E. K.

— Pisma na pošti koncem zadnjega tedna so imeli: Aleter Marko, Brkljac Gjuro, Burdič Anton, Kuhta Andrej, Njegovan Josip, Raven Mara, Verderbar John, Vučenič Josip.

Biwabik, Minn., 21. jan. — Prilika mi je prinesla, da vam sporočim o tukajšnji zimi. Do Božiča smo imeli indijansko poletje. O Božiču je padel sneg za otroke, da so se mogli drsati. Dne 20. januarja se je pomnožil za voznike. Indijanci so nam v jeseni sporočali, da bo malo snega, a seveda, to je nekaterim neprijetno, vendar to jih more zadovoljiti, da ni tiste ojstre burje. Pozdrav vsem čitalcem in čitalkam A. S. **Mary Globokar.**

Cleveland, O., 20. jan. — "Clevelandska Amerika" se čuti "razdraženo" zato, ker se je po tukajšnjih slovenskih cerkvah spodbujalo ljudi h katoliškemu branju in katoliškemu časopisju. Res "Amerika" nas je pripravila v zadrego, skoraj rečem v sramoto, ker vsak po tej pritožbi lahko sklepa, da smo bili preveč malomarni v preteklosti, da smo šele sedaj začeli govoriti javno o tem, kar so drugje priporočevali po cerkvah in drugod že zdavnaj popred. Katoliško branje in časopisje se priporoča od sv. očeta, od škofov, od kardinalov in sploh od vseh, katerim je kaj mar za dobrostanje in pospeševanje kraljestva Božjega na zemlji. Vse pa, kar to pospešuje, utrjuje in brani, je popolnoma na pravem mestu v cerkvi. "Amerika" pravi: "v cerkvi naj se razlaga beseda božja". To se vse godi, toda, nekateri je ne slišijo. Zakaj? To bi ne bilo težko pojasniti. S tem pa, da se v cerkvi priporoča katoliško branje, ni "Ameriki" storjena nobena krivica. Tudi se ji ni treba bati katoliških listov, dokler piše ona resnico. Če pa resnice ne prinese o katoliških razmerah, pa je potreba katoliškega časopisja pri nas tem bolj očividna. "Ameriki" privoščimo ves kruh, kar ga ima in še potico povrhu. A pazi pa naj sama na to, da ne vrže potice in kruha stran ter si pridrži le suho skorjo. Lepo in nikakor pastirsko pa bi ne bilo od clevelandskih slovenskih župnikov, da bi v svoji čuječnosti zaostali za drugonarodnimi župniki, da bi mirno zrli na to, da izlivajo dan za dnem odpadniški listi med naše ljudstvo njih smrdljivi gnoj in napajajo z njim ljudi, ki radi svojih okoliščin ne morejo soditi o bistvenosti in resničnosti teh ostudnih izmišljotin, peklenskih laži, hudobnih obrekovanj in nesramnega natolcevanja. Ko bi se "Amerika" tako "strašno" skrbno ne varovala, da ne bi pisala kaj preveč katoliškega, ne rabimo nobene polemike, ampak da bi bila vsaj toliko v resnici nepristranska, kakor so navadni nepristranski amerikanski angleški dnevniki, bi bilo tudi nekaj bolje za resnico o katoliškem razmerju v slovenskem Clevelandu. Toda "Amerika" povzema katoliške (?) stvari, kadar sploh kaj omeni, iz najbolj katoličanstvu sovražnih virov. Na katoliško cerkev in njene voditelje, sv. Očeta, škofe, posebno pa na domačega škofa, gleda "Amerika" skoz očala nekega lokalnega, steklega, nemškutarsko-jezikarskega časnika, ki pri vsaki mogoči priložnosti, in nepriložnosti zasadi svo je od sovraštva do katoliške cerkve penaste čeljusti v domačega škofa, v papeža, sploh v vsako katoliško stvar in mu je žal, da ga ni bilo navzočega, ko je ustvaril Bog svet, da bi Mu bi dajal nasvete. "Cl. Am." pa povzema po njem, in zato je posebno, kadar piše o papežu ali domačem škofu, nezanesljiva in se mora splošno v katoliških rečeh brati s pestjo soli, ne le s par zrni, dasiravno je tri četrtine njenih naročnikov katoličanov, ki imajo polno pravico, da se njih višjih dušnih pastirjev ne postavlja vedno v slabo luč ali pa celo sramoti in zaničuje. Clevelandski škof pa je tudi zaslužen vsega spoštovanja, ker se vedno trudi ustreči vsem ljudem, kolikor je mogoče pri tolikanjem številu narodnosti, kakor je v tej škofiji. Da bi pa vsakemu kislemu želodcu ustregel, tega niti Bog v svoji vsemogočnosti ni mogel storiti, a krivda ni božja, ampak želodčeva. "Ameriki" bi torej svetovali, naj gre kupovat grocerijo v grocerijo, obleko h krojaču, železnino v "hardware store", katoliške novice pa naj jemlje iz katoliških virov, kakor delajo tudi drugi pametni, čeravno nepristranski časniki.

Konečno pa pripomnim, da bodem pošiljal naročnino za "Ave Maria" in pa "Bogoljub", dokler se ne dobi zastopnik za nju. Ta dva lista, ali pa vsaj eden izmed njih, naj bode v vsaki slovenski hiši. Vsak, ki je že naročnik, naj pridobi še jednega, in tako se bode širilo dobro katoliško branje in z njim se bo širila resnica in izobrazba, da bode tudi v Clevelandski slovenski naselbini lahko šel duhovnik po cesti, ne da se ga napada z grdimi opazkami. J. J. Oman.

Cleveland, O. — Išče se Matija Pogorelc. Pred kratkim je menda čisto pogorel v Jolietu. Mož je doma od nikjer, od koder je tudi pred nekaj časom prišel v Cleveland in se zopet po krajšem bivanju tukaj povrnil nazaj. On je belega obraza, kadar se obrije in črnih oči, posebno zmožnih branja rokopisov. Postave je sredne in precej dolgih nog, zmožnih dolgih in hitrih korakov, tako da dolgost, kot je na primer od Collinwoodske cerkve pa do pokopališča, prehodi v par minutah. Tudi ima omenjeni dolge prste, sposobne za razvezovanje trakov od nagrobnih vencev. Predvsem pa se ga lahko pozna na dolgem jeziku, kratkih laseh in še krajšem spominu. Tukaj je kar mimo grede pozabil, da je, po pomoti seveda, vzel rokopise Rev. And. Smrekarja in se je celo izrazil, da so "najbrže farji pobrali vse to". Potem ko je odšel iz Clevelanda, je revež taval okrog, ali vsaj dopisnice pisane od njega so prihajale iz Pittsburga, Chicage in še drugih mest. Vedel pa se je že tukaj čudno, tako da se ljudje bojijo za njegovo duševno ravnotežje. Stal je namreč na koncu grobne jame pri pogrebu pokojnega Rev. Andrej Smrekarja ter prežvekoval med vsem govorom in molitvijo — ali od žalosti ali je imel res kaj med zobmi, ne vem — kakor vaški kozel, ki se masti ravno z zadnjo škrico županove suknje. Bil je velik prijatelj pokojnega č. gospoda in zato je po svojem lastnem testamentu podedoval veliko vredne rokopise in tako pripravil sestro rajnega Smrekarja ob vse, kar ji je bilo najdražje in sploh kake vrednosti, ki jo je zapustil njen brat. Če kedo torej kaj ve o njem, naj blagovoli naznaniti Clevelandskim možem, ki ga težko pričakujejo. Naslov: Central Police Station, Cleveland, O., ali pa na

Naročnika iz "Šestega mesta".

Houston, Pa., 23. jan. — Cenjeni g. urednik: — Minulo je že nekaj časa, odkar se ni nič čitalo iz naše slovenske naselbine v nam priljubljenem Amerikanskem Slovencu. A žal pa, da Vam sedaj moram poročati žalostno novico. Dne 19. januarja t. l. je za vedno zaspal, previden s sv. zakramenti, v lepi dobi svoje starosti 38 let, dobri član treh podpornih društev, blagi mož oziroma oče svojih sedmerih nepreskrbljenih otrok, Ivan Verhovec. Pokopan je bil na katoliškem pokopališču v Canonsburgu, Pa. Pokojni je bil mirnega značaja, splošno priljubljen, živel je zadovoljno s svojo družino. Doma je bil iz Vrhnike, fara Horjul na Notranjskem. Tukaj zapušča soprogo, 7 otrok, najmlajši 1 star 8 mesecev, najstarejši 14 let, in 3 brate Društvo "Jutranja Zarja" štev. 29 S. D. P. Z. v Meadow Lands, Pa. mu je krasen venec kupilo na grob z napisom: "Zadnji pozdrav Ti kliče društvo 'Jutranja Zarja' št. 29."

V ponedeljek dne 26. januarja se bosta poročila v cerkvi sv. Barbare v Bridgeville, Pa., g. John Progar z gdč. Matildo Krašna. Ženin je doma iz fare Prečne na Dolenjskem, nevesta je doma iz Budanj pri Vipavi na Notranjskem. Želimo obilo sreče!

Z delom gre sedaj tukaj prav slabo, bodisi po fabrikah, ali pa po jamah. Nekatere jame delajo po dva do štiri dni na teden; tri jame, ki so last Pittsburg Coal Co., pa že počivajo 2 meseca, in se še nič ne ve za čas, kedaj se zbudijo.

Konečno pozdravljam rojake in rojakinje širom ljudovlade. Tebi pa, Amerikanski Slovenec, želim mnogo mnogo naročnikov.

John Pelhan, zastopnik.

Mt. Olive, Ill., 20. jan. — Cenjeno uredništvo A. S.! Malokedaj se sliši iz te naselbine kak glas. Slovencev nas je malo število in še ti skoro vsak druzega mišljenja. Torej o napredku niti govora ni. — Na društvenem polju smo še nekako dobro preskrbljeni. V prvi vrsti stoji društvo sv. Barbare št. 97 K. S. K. J. Na boljši podlagi bi še stalo, ko bi se društveni uradniki malo več zanimali za društvo, ne pa za osebne prepire; želeti jim je tudi malo več dostojnosti v njih uradu. — Delavske razmere so začasno precej povoljne, ker se steka stara pogodba. Za v delo priti stranskim, pa ni svetovati, ker so zaprli pri unijskem lokelnu Charter za nedoločen čas.

Na 12. t. m. obiskali smo trije člani omenjenega društva po društ. potu napredno naselbino naših vrlih rojakov in bratov v Jolietu. Ponosno se dvigajo visoki stolpi iznad čistega in prijaznega mesta, tako da se že od daleč mora trditi, da tukaj prebivajo verni in napredni narodi. Da naš narod ne zaostaja za drugim, pač pa tekmuje z drugim, se vsak lahko prepriča, ko pride na Chicago street. Tu nam priča ponosna župnijska cerkev sv. Jožefa z dvema stolpoma, poleg nje župnijska nova šola in župnišče, vse to zadosti trdno priča naprednost vernih naših rojakov. Ravno tako se tudi s trgovinami dobro preskrbljeni, isto tudi kar se da za žejo ugasiti. Naprednost se kaže na stavbi K. S. K. J., isto potrjuje tiskarna Amer. Slovenca, katera odgovarja z vsem modernemu času — moderni stroji in prijazno službujoče osobje. Torej vsa čast vrlim naprednjakom jolietskim. Objednem se pa iskreno zahvalimo vsem glav. odbornikom K. S. K. J. za prijazen sprejem, isto tako tudi g. Rev. John Kranjcu, g. Nemanichu in vsem drugim, s katerimi smo imeli čast občevati.

Sobratski pozdrav g. br. glav. tajniku J. Zalar in g. Rev. J. Kranjcu.

And. Maren, Luka Dier, Anton Varšek.

Pueblo, Colo., 20. jan. — V tukajšnji slov. cerkveni dvorani smo imeli dne 11. jan. letno zborovanje, katerega so se farani jako mnogoštevilno vdeležili. Navzoči so veselo odobravali delovanje lanskega cerkvenega odbora, ker smo poleg mnogih novih naprav še odplačali dvatisoč dolga, tako da nam ostane samo dva tisoč dolga, katerega smo naredili pred dvema letoma, ko smo izplačali slovaški del fare. Za novi odbor in nabiralce prispevskov so bili izvoljeni: na Grovu: Fran Lekše, Miha Papež, Jos. Egan, John Trontel; na Bessemerju: Jakob Krašovic, Jos. Bozaič, Jos. Šilc, Anton Glač; na Blende: Fr. Petkovšek in Jos. Zalar; na Minnequa: John Lavšin, A. Spelič in Ant. Valentičič. Nadzorniki knjig: Ivan Snedec, Jos. Čulig in Al. Anžič.

Društveno se posebno odlikujejo dečki in deklice. Dečkov v sv. Alojzija dr. je okoli 150, ki se ne potikajo v nejeverskih šolah, hodijo pogosto k sv. zakramentom in služijo pri altarju. Sledeči so pri zadnji seji dobili spominske križce, ker so vstrajali do 15-tega leta v zvezi: Ivan Papež, Ivan Štrav, Jos. Šilc in Jakie Papež. Dekletca ostanejo v društ. sv. Neže pod istimi pogoji do 18tega leta. Obe dr. tudi gojita cerkveno petje, lepotičita cerkev ter prispevata h knjižnici za mladež. Dekletca, ki so vstrajale v zvezi do omenjene starosti ter sprejele lepe spominske medalije, so bile sledeče: Anica Snedec, Angela Jaklic, Rozika Thomas, Francika Rojc, Anica Kozjan, Micika Geršič. Dr. sv. Neže je zadnje leto tudi narastlo do lepega števila 160.

Društvo večinoma omoženih Slovenk, sv. Ane, altarno društvo goreče oskrbuje zaljšanje cerkve ter pohvalno pospešuje vdeležbo za stanovske govore vsak mesec. Pri zadnji seji so glasovale, da se iz družbene blagajne naročita dva lepa angela za blagoslovljeno vodo in tudi šest krasnih svečnikov za glavni altar. To vzgledno društvo v naselbini šteje sedaj 120 članic, ki so vse tudi vpisane v apostolsko molitev presv. Srca Jezusovega. — Sam si le sam, ali v zvezi je moč. G.

ZA KRATEK ČAS.

Sodnik obtoežncu: "Obsodim vas na dva dni zapora, ker ste zlomili stol na glavi tožnika."

Obtoženec: "Gospod sodnik, saj nisem imel namena zlomiti stol."

16letna gospodična: "Strašni so ti možki po mestu! Danes je zopet eden za menoj lazil. Seveda ga nisem ne enkrat pogledala. Bil je vitek fant, z brčicami pod nosom po angleški modi, imel je velike, modre, sanjave oči..."

Bolnik k zdravniku: "To vam pa povem, gospod doktor! Če mi odrežete obe nogi, nikdar več ne pridem k vam.'

Gospod vpraša štiriletno Mary: "Zakaj tako strašno jokaš, punčika?"

Mary: "Moji brati in sestre, ki hodijo v šolo, imajo počitnice, jaz pa ne, hu!"

Gospodinja mesarju: "Kaj, 30 centov za funt teletine? Ali je to morebiti kos zlatega teleta, ki so ga Egipčani častili?"

Kapitan ladje natakarju, ki mu prinese precej slabo juho: "Kako pa to reč imenujete tu na suhem?"

"Govejo juho, gospod kapitan."

"Glej ga šmenta, trideset let sem se vozil po goveji juhi, pa nisem tega pogruntal."

Ona: "Ti surovež, kje sem pač imela glavo, ko sem sklenila, da te vzamem?"

On: "Na moji rami."

Žena: "Lepe reči si uganjal, dragi mož, medtem, ko sem bila jaz na počitnicah. Papiga kliče zdaj samo "živijo" in "eks"."

Brivec (počasen patron gospodu): "Oprostite, gospod Sršen, vaši lasi pa že sivi postajajo."

Sršen: "Nič se ne čudim temu, pomislite, kako dolgo že sedim tu na tem preklicanem stolu."

Njena volja.

Gospod: "Vaš mož torej nič več ne kadi? K temu je potrebno gotovo mnogo trdne volje?!"

Ona: "O te imam dosti."

Bolni otroci

radi uživajo Severove Kapljice za otroke (Severa's Soothing Drops). Matere vedo, da jim pomagajo. Mrs. Jos. F. Mikulis, iz Severance, Colo. nam je pisala sledeče pismo: "Severove Kapljice za otroke so izborne. Podale so hitro olajšbo našemu bolnemu otroku. Naš otrok je sedaj zdrav." — Poskusite jih zoper koliko, krče in druge otročje bolezni. So popolnoma neškodljive ter ne vsebujejo nikakih opijskih lekov. Cena 25 centov v vseh lekarnah ali pa od nas. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

Prvi in edini slovenski pogrebniški zavod

Ustanovljen l. 1893.

Anton Nemanich in Sin

1002 N. Chicago Street

Konjušniica na 205-207 Ohio St., Joliet, Ill.

Priporoča slavnemu občinstvu svoj zavod, ki je eden največjih v mestu; ima lastno zasebno ambulanco, ki je najlepša v Jolietu in mrtvaške vozove in kočije.

Na pozive se posluži vsak čas ponoči in podnevu.

Kadar rabite kaj v naši stroki se oglasite ali telefonajte. Chicago tel. 2575 in N. W. 344.

Naši kočijaži in vsi delavci so Slovenci

Urada telefon Chicago 100.
Stanovanja telefon Chi. 3247

JOS. KLEPEC
JAVNI NOTAR
1006 N. CHICAGO ST. JOLIET, ILL.

v uradu zvečer do 8. ure
ob nedeljah od 9—12.

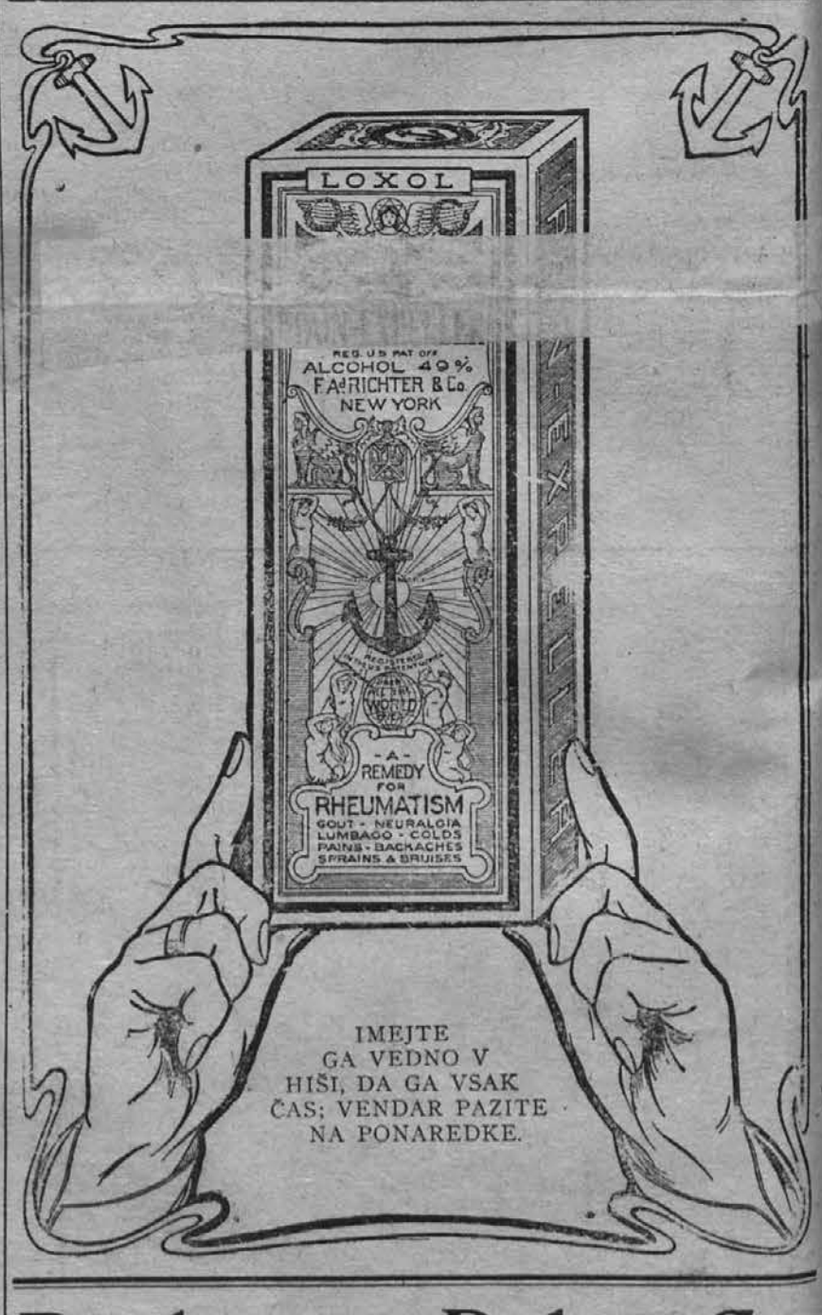

Buchanan-Daley Co.

Desplaines and Allen Sts. JOLIET, ILLINOIS

Les za Stavbe in Premog

Največja zaloga v mestu

PREDNO NAROČITE DOBITE NAŠO CENO

TELEFONI 579

Square Deal Vsakemu

Frank Bruder

Prva in največja

Slov. Grocerija in Mesnica

Cenj. slov. občinstvu v La Salle in okolici priporočam svoj zalogo najboljših grocerij ter vedno svežega mesa. Cene zmerne

514 Third St. • • Phone 492-B

IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

— Sklicanje kranjskega deželnega zbora, ki je bilo nameravano za 9. t. m., se je moralo nekoliko odložiti radi zasedanja državnega zbora.

— Dopolnilna deželnozborska volitev na Notranjskem. Dne 6. t. m. se je zbralo v Št. Petru na Krasu nad 200 zaupnikov S. L. S. iz sodnih okrajev Postojna, Ilirska Bistrica, Senožeče, Lož, Cerknica, Logatec. Zaupniki so soglasno sklenili, da bodi kandidat S. L. S. pri dopolnilni deželnozborski volitvi v zgoraj omenjenih okrajih državni poslanec Jožef Gostinčar v Ljubljani. Izvršilni odbor S. L. S. je temu sklepu notranjskih zaupnikov soglasno pritrdil.

— Nova podružnica Kranjske kmetijske družbe se je ustanovila dne 28. dec. 1913 v Štangi pri Litiji. Pristopilo je takoj 40 članov, ki so z navdušenjem vsprejeli veselo vest tajništva glavne družbe o nakazani drž. podpori 500 K za pospeševanje sadjarstva v Štangi.

— Kmetijske poučne tečaje je priredil deželni odbor kranjski dne 4. in 6. t. m. v Begunjah na Gorenjskem, v Podbrezju, v Šentpetru pri Novem mestu in v Prečni.

—Gospodinjski tečaji deželnega odbora so se pričeli v novem letu v Cirknici, Moravčah, Radomljah in Šmartnem pri Litiji.

— Vel. Lašče. Slavni deželni odbor je na prošnjo g. dr. Raznožnika in kaplana za podporo nesrečni družini A. Grebenc na Bambčevem dovolil znatno vsoto K 250 kot novoletno darilo.

— Srbsko sožalje. Glavni urednik belgrajske "Straže", g. Šijački, je poslal "Slovencu" sožalno brzojavko o priliki dr. Žitnikove smrti.

— Germaniziranje slovenskih sodnikov. K predstojniku največjega slovenskega okrajnega sodišča so prišli slovenski sodniki, da mu udano izrečejo svoje novoletne čestitke. V imenu vseh je najstarejši govoril v slovenskem jeziku. Sodni predstojnik — Slovenec — je pod pritiskom od zgoraj čutil potrebo, da se zahvali za čestitke v blaženi nemščini, kajti slovenščina se v najbližnjem času pri slov. sodiščih sploh več ne bo smela govoriti.

— Iz orlovske organizacije. V dneh od 27. do 31. dec. se je vršil v Ljubljani telovadni tečaj "Zveze Orlov". Udeležilo se ga je 80 telovadcev in bilo zastopanih 61 odsekov. Vse dneve so fantje neumorno vztrajali na svojem mestu in pokazali, da se za resno delo ne boje nobenih žrtev.

— Smrtna kosa. Umrl je dne 5. t. m. v Kranjski gori č. g. Jožef Pečar, vpok. duhovnik v 66. letu starosti, po 38letnem mučnem trpljenju. — Na poti v ljubljansko bolnišnico je umrl Kobijev hlapec iz Podpeči, Franc Oblak. — V Št. Vidu na Dolenjskem je umrl g. Ivan Kristan, posestnik in poštar. — V Škofji Loki je umrl g. Oton Guzelj, posestnik in trgovec.

— Umrli so v Ljubljani: Paškal Domijanovič, bivši brivec, 71 let. — Ivana Demšar, zasebnica, 56 let. — Jakob Pavliha, delavec, 67 let. — Fr. Volč, čevljarski mojster, 49 let. — Frančiška Fišter, žagarjeva žena, 37 let. — Franc Zaletel, mestni delavec, 64 let. — Alojzij Ljubič, mestni ubožec, 78 let. — Anton Piteri, kleparski pomočnik, 48 let.

— Nagla smrt. Št. Jernej, 26. decembra. Sv. Štefana dan je šla krasna procesija — petdeset parov konj v Starovas s svojimi jezdeci priporočit se sv. Štefanu za varstvo. Nazaj grede napadejo Franceta Gorenc z Gradišča slabosti in sicer vedno zdravi 42 let stari France je bil v kratkem — mrlič. Res čuden slučaj.

— Na železniški progi ubit. Dne 6. jan. se je vračal po železniški progi iz Grosuplja domov v Spodnjo Slivnico posestnik Jožef Gruden. Mož je pred leti pri delu izgubil desno oko, zato ni zapazil, da na desni strani prihaja vlak. Stroj je moža zagrabil in ga vrgel s tako silo na levo stran ne neki kamen, da je bil mož takoj mrtev. Zapušča šedem nepreskrbljenih otrok.

— Zmrznil na potu. Iz Podsmreke poročajo: Jakob Drenški, najemnik na Železnem, rodom Hrvat, je 4. t. m. odšel v Dešeniško, da bi obiskal svoje domače in znance, katerih že dolgo ni videl. Na potu je obiskal tudi neko žensko v Pregradi, ki proti primernemu plačilu zna povedati na karte, kaj komu manjka in če mu je narejeno. — Njegovo ženo Ano je bolela noga, in ker zdravniki s kartami in sličnimi nesmiselnostmi bolnih nog ne zdravijo, je morala ženska v Pregradi priskočiti na pomoč. — Na poti domov pa je skrbni mož oslabel. Pomoči je poprosil pri Špelčevih v Podsredi, da ga spuste v toplo sobo. Ker ga pa gospodinja ni sprejela, je ostal zunaj na dvorišču. Tu se je vsled slabosti zgrudil na tla in zmrznil.

— Nesreča. Na sv. Štefana dan se je ubil pri sv. Jurju na Griču pri Izlakah Štefan Kralj, padel je preko balkona Kaprolove gostilne ob 2. uri zjutraj. Zapušča ženo in 8 otrok, katerim je očetova smrt napravila globoko žalost. Poprej je bil dva dni prebil v rudokopu v Zagorju, pa je bil nekam omotičen ter je zgrešil izhod.

— Ponesrečenih rudarjev v Vremah še niso našli. Iz Vrem, 7. jan.: Rudniška nesreča nas še vedno vznemirja. Dela se noč in dan. Ukaz se glasi: devet trupel ponesrečencev mora ven. Toda kedaj? Pravijo, da do trupel še šest tednov ne pridejo.

— Rojak v tujini umorjen in oropan. Z Grahova, 7. jun.: V Kovadnu pri Kronstadtu na Solnograškem je bil zavratno ustreljen in oropan 37-letni drvar Blaž Kozorog s Koritnice. Iz gozda, kjer je drvarilo tudi več njegovih rojakov in drugorodcev, je šel oni dan v Kovadno kupit obleko. Ker je imel svojega denarja le 60 K, si je izposodil še 60 K. Za obleko je dal 75 K. Sodi se, da je potem zapustil mesto in se vrnil v gozd. Sledil mu je gotovo ropar, ga na samoti ustrelil, mu pobral denar in novo obleko, ki jo je imel na sebi, in ga zavlekel v sami spodnji obleki v listje. Našla ga je neka žena, ko je grabila steljo. Orožniki so zaprli več naših drvarjev, ki so jih kmalu izpustili, ker jim niso mogli dokazati zločina. O roparju ni še do sedaj nobenega sledu.

— Oh ti cigani! Tako je zdihovala 26. m. m. po Novem mestu vže priletna Katra Gerden iz Potoka pri Vel. Loki. Pravila je, da ima pri sodniji opraviti radi ciganske goljufije. Pripovedovala je ta-le dogodek: "Meseca novembra začeli sta prihajati k meni, kakor zdaj vem, dve ciganki in to Johana in Berta Ful. Pripovedovali sta mi, posebno starejša, da so ji moža zaklali. Da je bil dober mož in da mu je bilo ime Rihard Reichardt. Molili sta vedno. Pripovedovali sta mi, da sta vedeževalki. Taki sta bili, kakor malo manj kot svetnici. Starejša, to je Johana, je meni zaupno dejala, da je velika bolezen in nesreča v naši hiši in da se bode to kmalu pokazalo. To pa da more ona odpraviti s sv. mašami. Predno pa je za maše dati, mora poskusiti, da-li ima še to moč. Dala mi je domačo prejo in mi rekla, naj jo "razfeclam". Pri razfecljanju naj izgovarjam sv. križ in to v imenu Boga Očeta in Sina in sv. Duha. Ona pa je med tem kleče nekaj mrmrala. Razfeclano prejo sem dala potem na poziv ciganki. Ta je to skupaj stisnila in jo položila na mizo. To razfeclano in stisnjeno predivo se je začelo vzdigovati. Sedaj je ciganka vzdihnila in dejala: "Mati, imam moč in vse bom zamogla narediti". Rekla mi je, naj ji dam 5 K za mašo. Dala sem ji, nakar je odšla. Prišla je drugič, govorila isto. Tako je prišla mnogokrat in zahtevala vedno več od mene. Dala sem ji po 50 K — 100 K — in 200 K. Povedala mi je, da je brala v črni knjigi, da je pred več leti umrla v naši hiši žena, katera je zapustila poln lonec cekinov in da ta hodi po pokopališču. Da to dušo lahko reši in lonec cekinov dobi, zato potrebuje eno kokoš, pleče, masla, novo obleko in klobuk, ter mrtvaški prt. Zahtevala je 200 K. Dala sem ji 200 K — za te stvari. Povedala mi je, da jo zdaj ne bo, ker mora na pokopališču in v obližju istega čakati, da pa moram biti o tem tiho, ja nikomur nič omeniti, kajti drugače, če ljudje to zvedo, bi znorela, kakor v vas, neka kmetica Zajka. Med tem časom pa bo pošiljala druge k meni, da mi povedo o stvari. Tako je res parkrat prišla mala ciganka Berta Fuf. Pripovedovala mi je, da Johana vidi vsakokrat ono dušo, da bo kmalu rešena in da bode tudi lonec denarja rešen, samo da rabi še 100 K. — Dala sem jih. Tako je prišla še dvakrat. Dala sem ji še 40 in 20 K. — Mojemu možu sem vzela iz hlač denar in zato je prišlo to na dan. Priznala sem svojemu možu Francu vse spletkarije in povedala, da sem naredila 1040 kron dolga. Bala sem se, da se res uresniči, da bom zblaznela, posebno, ker sem imela ženo za pošteno in res skoraj svetnico. Malo ciganko so že vjeli, veliko Johano Ful, doma je iz Grahovega, pa še niso dobili, — pa kaj nuca, denarja ne bo več!" — Sorodnik Ful — Rak pa je radi sleparij ušel iz zapora sodišča v Šoštanju. Omenjeni ciganki je nekaj časa novomeško županstvo v stari pečnici preskrbovalo in to za časa porotnega slučaja — ker je Johani Ful sorodnik Rak priležnika ubil.

— Vojaške godbe. Z ozirom na razne vesti, da namerava armadno vodstvo odpraviti polkovne godbe in jih preustrojiti v garnizijske godbe, izjavlja "Militaerische Rundschau", da so vse te vesti popolnoma neutemeljene in so nastale pomotoma o priliki nove ureditve plač godbenemu moštvu. Dotične odredbe, ki so se izvedle že v decembru l. 1912. povodom uvedbe dveletne službe, imajo le namen, dosedanje polkovne godbe vzdržati na dosedanji umetniški višini.

— Umrljivost v Ljubljani. V preteklem letu je v Ljubljani umrlo 1178 oseb, tedaj 32 manj kakor leta 1912 in 194 manj nego leta 1911. Od teh 1178 oseb jih je umrlo dobrih 58 odst. v raznih hiralnicah, ubožnicah, sanatorijih in bolnicah, kamor zahajajo večinoma bolniki s kmetov. Izredno ugodne zdravstvene razmere preteklega leta pa imajo svoj vzrok tudi v tem, da je vsled hladnega poletja izostala sicer običajna umrljivost otrok v prvem letu.

ŠTAJARSKO

— Potrjene obč. volitve. Že pred leti izvršene obč. volitve v Oseku v Slov. goricah, kjer je odklenkalo nemškutarjem in v Framu pri Mariboru so potrjene. — Proti občinskim volitvam v Cirknici pri Št. Ilju v Slov. goricah se je slovenska stranka pritožila, ker so Nemci uganjali reči, ki ne spadajo v krog poštenosti.

—Wastianova zadeva se razvija dalje. Graško okr. sodišče za kazenske stvari je na štajerski deželni zbor poslalo vlogo, v kateri zahteva izročitev posl. Wastiana radi tatvine. Izjava prizadete knjigarne Leuschner & Lubensky razvoja te zadeve ni mogla več preprečiti, ker je vso stvar že imelo v rokah državno pravdništvo. Seveda se bo ta reč še dolgo vlekla, ako štajerski deželni zbor ne bo sklican.

— Po krivem na smrt obsojen? Dne 14. sept. leta 1912 so našli na cesti, ki pelje iz Judenburga v Fohnsdorf razkosano truplo brez glave, v katerem so sorodniki spoznali trgovca z živino Franca Schwarz iz Niederwoelza. Kot storilca so 25. sept. v Ljutomeru aretirali 42letnega mesarskega pomočnika Dominika Polc, pristojnega v Gorje. Polc je krivdo ves čas — pri prvem zaslišanju in pri glavni obravnavi, ki se je od 13. do 18. jan. 1913 vršila v Ljubnem — odločno tajil in dosledno izjavljal, da je roparski umor izvršil njegov tovariš, neki Pollak, katerega je natančno opisal. Pri glavni obravnavi se je iz lastne volje kot priča oglasil raznašalec telegramov Ivan Kristel in izjavil, da Pollaka pozna in da ga je 17. nov. 1912. videl na kolodvoru v Judenburgu. Njegov opis o Pollaku se je popolnoma strinjal s Polčevim. Vendar je bil Polc 18. jan. 1913 obsojen na vislice, a ga je cesar pomilostil. Svojo kazen odseda v karlauški kaznilnici, kjer je vedno tih in mračen. Je že od preje sušičav in je bolezen v kaznilnici še napredovala. 3. t. m. je pa orožništvo v Kozjem prijelo nekega moškega radi potepuštva, iz čegar listin in pisem, ki so jih našli pri njem ,izhaja, da je to že kake 30-krat predkaznovani zlikovec Pollak, star 36 do 40 let. Tudi njegova zunanjost popolnoma odgovarja Polčevemu opisu. Pollaka so izročili okr. sodišču v Ljubnem. Ako se izkaže, da je to res osumljeni Pollak, se bo proces radi gori navedenega roparskega umora v najkrajšem času obnovil. — K temu se poroča z dne 8. t. m. še sledeče: Pollak, ki se sedaj nahaja v zaporih ljubenskega okrožnega sodišča, taji doslej vsako krivdo na roparskem umoru trgovca z živino Schwarza. Pravi, da ne pozna nobenega Polca in tudi Schwarza ni poznal; tudi zanika, da bi se bil začasa Schwarzevega umora nahajal na Zg. Štajerskem. Drugače se pa njegova zunanjost popolnoma ujema s popisom, ki ga imajo o njem oblasti. Preiskavo vodi državni pravdnik pl. Selliers in se mora stvar o Pollakovi identiteti v kratkem pojasniti.

— Smrtna kosa. Dne 4. t. m. je v župniji Št. Lenart pri Sedmih studencih umrl po dolgi in mučni bolezni v 80 letu starosti oče č. g. župnika Franca Treiberja, Tomaž Treiber.

— Iz Ormoža. Dne 31. decembra smo pokopali najstarejšega našega meščana, uglednega moža Šimna Kandriča, gostilničarja in posestnika tukaj, ki je dosegel redko starost 89 let.

— Alkohol morilec. Radi preobilo zavžitega alkohola se je v Pulju zgrudila na cesti 37 letna A. Hočevar. Poklicacli so rešilni voz, kateri je alkoholistinjo prepeljal v dež. bolnišnico. Nesrečnica je že med potjo umrla za alkoholnim zastrupljenjem. Hočevarjeva je bila žalibog Slovenka, doma iz Gomilskega na Štajerskem. Živela je že več let v Pulju neporočena z nekim možkim in bila, kakor se čuje, zelo delomržna.

KOROŠKO.

— Novo ustanovljeno poštno in brzojavno ravnateljstvo v Celovcu so te dni otvorili na slovesen način. Navzoči so bili: gen. poštni ravnatelj pl. Wagner-Jauregg, dež. predsednik dr. baron Fries-Skene, knezoškof dr. Kaltner, dež. glavar baron Aichelburg, župan Metnitz in drugi. Slavnostni obed se je vršil v hotelu pri "Avstrijskem cesarju".

— Samoumor gostilničarke. V Celovcu so iz kanala potegnili mrtvo žensko, ki je baje identična s 34-letno gostilničarjevo soprogo C. M. iz Sv. Martina.

— Ukradene cerkvene slike. V celovški župni cerkvi pri sv. Ilju je bila te dni iz zakristije ukradena na platno slikana slika. Začasno so na dotično mesto obesili drugo sliko, ki je pa bila tudi ukradena.

— V Rakolah pri Velikovcu je skočila vpričo svoje hčere v vodo posestnica Marija Karpf, Kljub takojšnjemu iskanju jo še niso dobili. Žena je izvršila samoumor vsled družinskih prepirov in vsled tega, ker so ji pred kratkem zaprli moža, ker je ta med nekim prepirom streljal skozi okno na svojo sosedo.

PRIMORSKO.

— Krvav zločin. Iz Gorice se poroča: Te dni je na alessijskem kolodvoru neki elegantno oblečen tujec tamkaj stoječemu hotelskemu slugi izročil potni kovčeg, češ naj ga nese v hotel, kamor bo tudi sam kmalo prišel. Ker pa tujca tudi naslednji dan ni bilo, iz kovčeka pa je prihajal neznosen smrad, — so končno kovčeg odprli in našli v njem že gnijočo moško glavo z vratom in nad členki odrezano fino žensko roko. Ker sta se nahajala na prstih te roke dva dragocena briljantna prstana, je jasno, da ne gre za roparski umor, ampak najbrže za dvojen umor iz ljubosumnosti. Podrobnosti se še nobenih ni dognalo.

—Avstro-ogrska mornarica. Dne 17. januarja so spustili v reški ladjedelnici v morje avstro-ogrski četrti dreadnought "Szent István". Novemu velikanu avstro-ogrske mornarice je kumovala nadvojvodinja Marija Terezija. Vse avstro-ogrske vojne ladje se prebarvajo višnjevosivo, tako da bodo na odprtem morju v daljavi zelo težko opaziti.

— 70. rojstni dan je praznoval 7. t. m na Kostanjevici naš sloveči jezikoslovec, P. Stanko Škrabec. — 60letni rojstni dan je isti dan praznoval gvardijan na Sv. Gori, P. Marijan Širca.

— "V zemlji domači da truplo leži." Dne 5. t. m. je v Villi Vincentini blizu Ogleja na Goriškem v 88 letu zaspal v Gospodu diamantnomašnik in slovenski pisatelj Jožef Furlani. Služboval je med Furlani, a ostal je vedno zvest svojemu narodu. Zemski ostanki rajnega se prepeljejo iz Ville Vincentine k Sv. Andražu poleg Gorice "v zemlji domači da truplo leži".

HRVATSKO.

— 40,000 K podpore je nakazala hrvatska vlada za one Hrvate v Ameriki, ki bi se radi vrnili.

— Dr. Amruš za Mohorjevo družbo. "Obzor" poroča, da je bivši zagrebški župan dr. M. Amruš podaril po 1000 K: Družbi sv. Cirila in Metoda za Istro, družbi sv. Mohorja v Celovcu in enaki družbi (Sv. Jeronima) v Zagrebu.

— Novo semenišče se je otvorilo slovesno v Djakovu. Semenišče je eno najlepših v celi monarhiji.

— Novo sleparsko banko so odkrili v Zagrebu pod imenom "Hrvatska konsumno-produktivna banka". Najela je 7 strojepisk, ki so položile skupno 2000 kron jamstva, plače pa še niso dobile. V blagajni je preiskovalni sodnik našel en sam vinar.

— Umrl je v Kuzmincu tamošnji župnik Mijo Kovačič.

— Umrl je v Zagrebu bivši župnik v Topolovcu in poslanec okraja Ivanec Andrija Jambrešič.

—Umrla je v Lovrani Ivana Sajevič, bivša članica hrvaškega gledališča v Zagrebu.

Moderni reki.

Etienne Rey je izdal knjigo pod naslovom "Moralne in nemoralne maksime"; izmed mnogih tu par rekov: Naj je postava tudi za vse enaka, — dobiček od nje ima vedno bogatin. — Biti pošten, še ni vse; človek se mora znati tudi tolažiti nad tem. — Časih čuti človek neizmerno in tajinstveno hrepenenje po sreči, ki se izpolnjena izkaže kot čisto majhno, revno in smešno veselje. — Marsikaj pogrešamo pri ljudeh, ki postajajo bogati.

Zemljepisna karta balkanskih držav, povečanih po zadnjih dveh vojnah, in kralj novoustanovljene albanske države.

Neki avstrijski strokovnjak je sestavil mapo ali zemljepisno karto, ki kaže povečane balkanske države po zadnjih dveh balkanskih vojnah. Bolgarsko ozemlje se je povečalo za samo 16 odstotkov, dočim je pridobila Grška, ki se je najmanj udeleževala bojev, celih 87 odstotkov svojega prejšnjega ozemlja. V slučaju Bolgarije pomeni to narastek za 6,000 štirijaških milj in v slučaju Grške nekaj nad 21,000. Srbija je pridobila 80 odstotkov, ali 14,000 štirijaških milj, in Črna Gora 60 odstotkov, ali 2,000 štirijaških milj. Ustanovljena je bila nova neodvisna albanska država, ki meri nekaj manj nego 11,000 štirijaških milj. Turčija pa je izgubila skoro vse od tega. Sedanje prebivavstvo balkanskih držav, razun Turčije, šteje okoli 24,000,000 duš. Princ Viljem Wied je izbran kot albanski kralj.

Math. Gerdesich
GOSTILNA
Broadway and West Avenue.
BRADLEY, ILL.
Kadar se mudite v naši okolici ne pozabite se oglasiti v mojem salunu.
NAJBOLJŠA POSTREŽBA.

NOVA GOSTILNA
Matt. Stefanich
Corner State & Clay Streets
across the track, one block south of Ohio St., Joliet, Ill.
Še priporočam rojakom in jih vabim da me posetijo v obilnem številu v mojem lastnem domu in salunu.
Še zahvalim vsem za dosedanjo naklonjenost. — DOBRO-DOŠLI!

JOLIET CITIZENS BREWING CO.
North Collins St., Joliet, Ill.

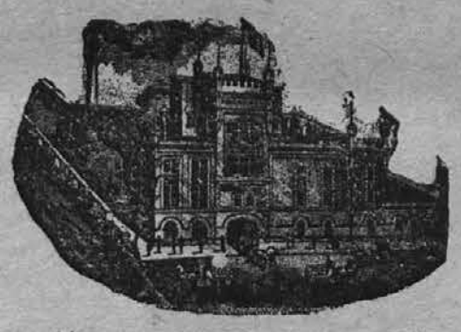

Pijte "Elk Brand" pivo
Izdelovalci najboljšega piva sodčkih in steklenicah.

Rojaki priporočajte Amerik. Slovenca.

Najhitreje in najceneje pošiljo
DENARJE V STARO DOMOVINO
Denarne nakaznice izplačuje c. k. poštna hranilnica na Dunaju
FRANK SAKSER
82 Cortland St. New York.

PODRUŽNICA:
6104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.

Krmar Milanovič.

POVEST.

Prosto po Russellovem romanu "Krmar Holdsworth."

(Dalje.)

OSEMNAJSTO POGLAVJE.

V Zapolju.

Bilo je ob desetih dopoldne, ko je Milanovič dospel v Zapolje in izstopil v bližnji gostilni. Tu je hotel ostati samo toliko časa, da bi poizvedel potrebne stvari in našel primerno stanovanje. Po kratkem odmoru se je odpravil po svojih potih.

Vedno silnejši nemir se je polaščeval njegovega srca. Sedaj se je nahajal tam, kjer je živela Vida; vsak hip, vsak trenutek se je lahko primerilo, da jo nenadoma ugleda pred seboj. Zahrepenel je po takem srečanju, a istočasno se je tega zopet prestrašil, dasi se je stokrat in stokrat tolažil z mislijo, da ga ona ne bo poznala.

V to razmišljanje zatopljen, je opiraje se na palico, korakal počasi po glavni ulici. Kadar je srečal kako deklico, ki se je igrala na cesti ali ob strani služkinje stopicala po trgu, vedno mu je zastalo srce in obledelo lice, kajti zmiraj je menil, da je morda to njegov lastni, nepoznani, a vendar tako iskreno ljubljeni otrok.

Sčasoma se je nekoliko pomiril, da je začel premišljevati, kako bi najlažje poizvedel za stanovanje svoje žene. Lekarna, mimo katere je slučajno prišel, se mu je zdela za to najpripravnejši kraj. Stopil je notri. Plešast mož, z velikanskimi očali na nosu, najbrž lekarnar sam, ga pri vratih stoječ prijazno pozdravi.

"Morda veste povedati, kje stanuje zobozdravnik Štefič?"

Lekarnar, ki mu je bilo to dobro znano, se popraska za ušesi, kakor bi nekaj preudarjal. Tudi on sam je znal namreč dreti zobe in zato ni bil nič kaj vesel, da ta tujec vprašuje po njegovem nasprotniku; tudi sam bi bil rad imel kaj posla in zaslužka.

"Ime mi je seveda znano, a prosim — morda Vam zobje kaj nagajajo?"

"Ne, samo za stanovanje gospoda Štefiča bi rad vedel."

"A, tako. — Veste," nadaljuje lekarnar zroč Milanoviču ostro v obraz, "ni sicer moja navada, da bi koga opravljal — sploh nočem imenovati nobenega imena in nikomur delati krivice— a sramota je, da umetnost, kakor je zobozdravniški posel, izvršujejo ljudje, ki ne ločijo zoba od zoba in so udani pijači, da se jim tresejo roke kakor okna starega poštnega voza po hribovskem kolovozu."

"Menite, da je gospod Štefič udan pijači?"

"Tega nisem rekel in tudi nisem povedal nobenega imena," odvrne lekarnar nekoliko v zadregi, "zakaj za ves svet nočem komu škodovati na njegovem dobrem imenu, a če bi me slučajno boleli zobje in bi si hotel dati trgati meso in mesariti svoje čeljusti, vem, kam bi se moral obrniti."

"In kje stanuje ta gospod Štefič?" ponovi Milanovič svoje vprašanje.

"Če se ne motim," odvrne mrko lekarnar, ko vidi, da mora z odgovorom na dan, "stanuje mož, po katerem vprašujete, na cesti, ki pelje v Oglej. Vsaj včeraj je še stanoval tam; a žalibog so na svetu ljudje, ki so tako odvisni od svojih gospodarjev, da človek ne ve, kaj jih je morda danes zjutraj doletelo."

Milanovič se zahvali za ne baš ljubeznjivo pojasnilo in odide. Dasi je smatral lekarnarjevo besedičenje bolj za obrekovanje, ki ga je narekovala zavist, mu vendar vse to nikakor ni hotelo iz glave in skrb mu je stiskala srce. Kakšno življenje ima njegova Vida, če je mož res pijanec in povrhu še tako reven, kakor je bilo sklepati iz lekarnarjevega precej jasnega namigavanja. Pri tej misli mu je hotela skoraj zavreti kri. Nehote je krepkejše stisnil palico in mrmral nekaj nerazumljivega.

Predzadnja hiša na levi je bila ona, ki jo je iskal. Nad vrati je visela svetilka z modrim in rdečim steklom, na majhni medeni ploščici je pa bilo brati Štefičevo ime in njegov poklic.

Milanovič si skoraj ni upal dvigniti oči, da bi si natančneje ogledal hišo; spreletevala sta ga mraz in vročina in pot mu je močil čelo.

Hitro se je obrnil, šel do začetka ceste, tam nekoliko postal, nato se pa zopet vrnil nazaj.

Med stavbami na desni strani ceste je zagledal tudi hišo, ki je bila videti že precej stara; vendar sta njena čedna zunanjost in skrbno obdelani vrt zadaj pričala, da vlada tu marljiva gospodinja. Na oknu v pritličju je visela tablica z napisom: "Tu se odda v najem nekaj sob."

Milanovič stopi v vratom in pozvoni.

Ženska, prijaznega obraza, srednje starosti mu odpre in vpraša, kaj želi.

"Rad bi videl sobe, ki jih dajete v najem."

"Prosim, vstopite in pojdite z menoj."

Najprej ga je peljala v precej veliko sobo, ki je bila dokaj udobno in primerno opremljena z raznim pohištvom, ki sicer ni bilo več novo, vendar pa še trpežno in čedno. Poleg te je bila manjša sobica, ki je služila za spalnico. Milanoviču je stanovanje ugajalo in ker gospodinja ni zahtevala visoke cene, sta se hitro pogodila.

Žena je postala zelo prijazna in zgovorna in začela pripovedovati, da je vdova in da stanuje v hiši sama s svojo staro, onemoglo materjo, ki zapusti v tednu morda samo enkrat sobo, da se na vrtu navžije svežega zraka. "Težko bi našli mirnejše stanovanje, kakor je naše," je pripomnila in šla, da razkaže tudi ostale sobe.

Ko sta se vrnila, je Milanovič poprosil dovoljenja, da bi si smel nekoliko odpočiti, sedel je k oknu, ki je držalo na cesto in skozi katero je bila vidna tudi hiša, v kateri je stanoval zobozdravnik.

Tako blizu svoje žene je bil! Le siloma je mogel premagati velikansko razburjenost, ki mu jo je povzročala ta misel. S kolikor mogoče mirnim in krepkim glasom se je obrnil na gospodinjo z vprašanjem, ali so ji znani ljudje v bližini.

"V veliki večini poznam skoraj vse, dasi ne občujem mnogo z njimi."

"Ko sem šel prej po cesti, sem z začudenjem opazil, da stanuje tu nasproti neki zobozdravnik; ta vendar težko izhaja v tem kraju?"

"V mislih imate gospoda Štefiča; ah, ta bi imel lahko lepe dohodke, saj je prav spreten zobozdravnik, pa seveda, kdor tako živi kakor on, ga morajo ljudje zapuščati."

"Kaj pa vendar počenja?"

"Ali sta morda znanca, da Vas zanima njegovo življenje?"

"Ne. Še nikdar v življenju ga nisem videl."

"No, kar naravnost bom povedala, nesrečna pijača je kriva, da je prišel skoraj ob kruh."

Milanovič se je trudil na vse kriplje, da bi ohranil mirno in hladnokrvno obličje, ko je dalje vprašal:

"Ali je poročen?"

"Seveda. Njegova žena je vdova po nadkrmarju Milanoviču, zelo prijazna in ljubezniva dušica. Ej, to je žalostna, žalostna povest. Prej je stanovala v Podgradu. Njen mož se je ponesrečil na morju in se ni več vrnil. Z delom svojih rok ni mogla več preživljati sebe in svojega otroka, in v skrajni revščini se je poročila s Štefičem. Kakor se mi zdi, je bridko njeno sedanje življenje. Včasih, kadar prideve skupaj, kaj pokramljave in si potožive zaupno druga drugi svoje bridkosti."

Milanovič je vedel sedaj dovolj in se je dvignil.

"Kajne, jutri že lahko pridem?"

"Da, kadarkoli hočete."

"Dobro, tedaj jutri. Moje ime je Matko." Iz žepa je potegnil denarnico, vzel iz nje nekaj denarja in nadaljeval: "Vzemite, prosim, to kot predujem. Rad bi ostal pri Vas kot v pokoju in mislim to tudi storiti, ker upam, da se bom v Vaši hiši počutil prav izborno."

Žena je vesela spravila denarce in si mislila sama pri sebi, da bi težko dobila boljšega gosta in najemnika. Milanovič se je poslovil, zunaj še enkrat mimogrede pogledal hišo s Štefičevim napisom, nato pa stopil v gostilno, v kateri se je krepčal že ob svojem prihodu v Zapolje.

DEVETNAJSTO POGLAVJE.

Hčerka.

Zvečer si je Milanovič kratil čas s tem, da je pisal pismo gospodu Šermanu, v katerem mu je natanko poročal o svojih dosedanjih doživljajih. Proti poldnevu drugega dne se je preselil v svoje novo stanovanje v hiši gospe Zakotnikove.

Ta ga je sprejela zopet kar najbolj prijazno in je bila vsa v skrbeh, da bi česa ne pogrešal. Postregla mu je z vsemi mogočimi stvarmi, pri tem pa na dolgo in široko razkladala najmalenkostnejše reči, tako da je Milanovič sedel kakor na vroči žerjavici in si želel biti sam, sam zato, da bi nemoten mogel dati duška vsem svojim čustvom, ki so mu v divjem neredu vznemirjali srce in silili na dan. Kakor hitro ga je pa pustila samega, ker jo je klicala mati, tedaj se mu ni bilo treba več zatajevati. Skočil je pokonci, tekal urnih korakov po sobi gori in doli, se vrgel zopet v naslonjač, planil čez trenutek kvišku, stopil k oknu in hrepeneče, a z nekim pritajenim strahom zrl proti hiši, v kateri so stanovali Štefičevi.

Sedaj, ko je bil v neposredni bližini svoje Vide in se je smel vsak trenutek nadejati, da jo ugleda iti mimo njegovega okna — morda s hčerkico — sedaj ga je začelo skrbeti, kaj bi bilo, ako bi ga razmere prisilile, da ne bi mogel ostati zvest svojim sklepom, ako bi moral naenkrat vreči proč krinko, pod katero se je skrival zaradi Vidinega dobrega imena... Toda ne, nikdar ne! Tudi sedaj sta zmagala v njem ponos in čast, da je zatrl svoje srčno hrepenenje in takoj zapodil vse samoljubne želje.

Edino, kar si je smel dovoliti, je bilo skromno veselje, da je mogel čuti nad onimi, katere je bolj ljubil kakor lastno življenje, ki se pa tudi ničesar na svetu niso manj nadejali kakor njegove bližine.

Take in enake misli so se mu podile po glavi, ko je dolgo časa stal pri oknu, nepremično zroč v hišo onkraj ceste. Nato je zopet začel hoditi po sobi in se vstavil pred omaro, ki je bila polna knjig. Izmed mnogih si vzame eno, da bi se s čitanjem nekoliko raztresel; bil je nek potopis. Malomarno listajoč nekaj časa po knjigi, jo kmalu nevede in nehote spusti v naročje in se zopet zamisli. Od onega hipa, ko se mu je bil povrnil spomin, pa do danes so bile njegove misli popolnoma pri drugih rečeh, tako da se je mogel le parkrat površno in mimogrede spomniti strahovitih dogodkov na morju. Sedaj se jih je zopet domislil in začel je preudarjati, ali ni morda njegova dolžnost, da poišče lastnike "Adrije" in jih podrobnejše obvesti o ladjini nesreči in da poroča tudi o usodi onih, ki so bili v njegovem čolnu in katerih se je sedaj prav natančno spominjal. Brezdvomno so namreč v Primorju kakor tudi v Ameriki živeli ljudje, ki bi bili radi kaj izvedeli o ponesrečenih znancih in sorodnikih. Tudi sam bi bil rad kaj čul o ostalih čolnih. Toda uvideval je, da so razmere take, da bi mu to utegnilo le škodovati. Vsaka najmanjša vest, ki bi jo izustil, bi prišla v časopisje, in bilo bi nemogoče, da bi ne izvedela tudi njegova žena o njegovi rešitvi in njegovi vrnitvi.

"Ne! — Svet naj misli, da sem mrtev!" je zaklical bridko; "moje življenje lastnina preteklosti, voljno hočem nositi križ, ki mi ga je naložil Vsemogočni."

Knjigo je postavil zopet na njeno prejšnje mesto in se povrnil k oknu.

Na cesti je stala mala deklica s punčiko v naročju. Bila je čedno napravljena, imela kodraste plave laske in v levici je držala kakor skrbna mati svojo punčiko, katero je z desnico božala po licih.

Sicer je v tem trenutku oknu kazala hrbet, vendar Milanovič nikakor ni mogel umakniti pogleda od nje.

Čez nekaj časa se je deklica zasuknila tako, da je zrla po cesti navzgor. V istem hipu je Milanovič z rokami hlastnil po steni, da bi se oprijel. — Kar je videl, to je bil njegov lastni obraz v pomlajeni obliki; obraz, kakoršen je bil takrat, ko ga še niso bile spačile strašne telesne in duševne muke.

Srce mu je bilo tako močno, da mu je hotelo skoraj počiti, in megla mu je zastrla oči, katerih ni mogel odtrgati od otrokove postave. Nato je skočil k zvoncu in pozvonil. Komaj pa so tresoče roke izpustile vrvico, že se je kesal svojega dejanja. Kaj si bo gospa Zakotnikova mislila o njegovi razburjenosti, kako naj ji razloži svoje zanimanje za tuje dete?

Ugriznil se je v ustnice in se skušal s silo pomiriti. Ko je gospodinja vstopila, se mu je to v toliko posrečilo, da je mogel z mirnim glasom in s prisiljenim nasmehom reči:

"Oprostite, da Vas moram motiti, a vedite, da sem velik prijatelj nežnih otrok. Morda bi mi mogli povedati, čegava je ona-le deklica?"

Žena, ki ni v tem vprašanju očividno našla prav nič posebnega, je šla k oknu in odgovorila:

"A, to je mala Jelica Milanovičeva, hčerka gospe Štefičeve."

"Tako, tako," se začudi Milanovič.

"Ni li to ljubka deklica?" je dalje govorila gospa Zakotnikova. "Jaz sem kar zaljubljena v to malo, nedolžno stvarico. Ona je edini otrok v trgu, kateremu dovolim, da sme na moj vrt, kajti otroci so navadno poredni, in kakor hitro jim človek obrne hrbet, že napravijo kako škodo ali nerodnost. Poglejte, to dekletce je pa že kakor mala princezinja! Kako spretno zna pestovati svojo punčiko! Zdi se mi, da pričakuje svoje mamice."

Žena potrka na okno. Deklica pogleda kviško in Milanovič se prestrašen umakne. Gospa Zakotnikova pomigne z roko. Milanovič hoče to preprečiti, a beseda mu ni šla z jezika.

"Prišla bo v sobo, gospod Matko. Takoj jo pripeljem sama;" ko je to izgovorila, je že zaprla vrata za seboj in odhitela pred hišo.

Komaj je preteklo par sekund, je bila že zopet nazaj. Za roko je peljala deklico, ki se je boječe stiskala k nji, ko je ugledala bledega bradatega moža.

"Glejte, gospod Matko, to je moja mala prijateljica, mala Jelica!" zakliče Zakotnikova, poljubi deklico in nadaljuje: "Pojdi, srček moj, ponudi gospodu ročico in pokaži mu svojo lepo punčiko. Kadar bom zagledala tvojo mamico, ti bom povedala."

"Pojdi, ljubo moje dete, pojdi vendar k meni," je prosil Milanovič.

Deklica se je boječe približevala, v sredi poti zopet obstala in boječe ter v zadregi zrla nazaj na svojo prijateljico.

"No, le pogum!" jo je ta osrčevala, "čemu se bojiš gospoda? Le idi brez skrbi! Ponudi roko, kakor se spodobi mali gospodični."

Milanovič je pomolil roko in deklica je storila še par korakov proti njemu. Sklonil se je na eno koleno in jo za roko pritegnil k sebi.

Nekaj trenutkov je bil kakor onemel; beseda mu ni šla iz grla. Le gledal je svoje dete, gledal ga z očmi polnimi vroče ljubezni in sladkega hrepenenja; njegovi trepetajoči prsti so se krčevito oklepali nežne ročice.

Komaj se je premagoval, da je ni privil k sebi in jo poljubil ter tako dal duška svoji bolesti in svoji radosti.

"Povej mi, srček, kako ti je vendar ime?"

"Jelica," je odgovorila tiho in se boječe pomaknila nazaj, začudeno zroč neznanega moža.

"Jelica torej, Jelica? — in kako še?"

"Jelica Minovič," odvrne deklica, ker polnega imena Milanovič še ni mogla izgovoriti.

(Dalje prih.)

Arogantno.

Baron: "Samo enkrat sem spregovoril s pokojnim pisarjem N. v kavarni par besedic; danes so mi pa ti predrzneži že poslali rodbinsko naznanilo o njegovi smrti."

Strašna grožnja.

Hčerka (očetu, ki je mesar): "Oče, dajte se vendar omehčati, jaz ljubim svojega Janeza in bom le ž njim srečna."

Oče: "Svoje hčere ne dam nikoli krojaču."

Hči: "Oče, žal vam še bo, jaz grem kar k gledališču."

Oče: "Le pojdi, za igralko si še najbolj pripravna."

Hči: "V vodo bom skočila."

Oče: "Stori, če imaš toliko korajže."

Hči: "Vsa mogoča sredstva sem že poiskusila, pa nič ne pomaga, zmisliti si moram nekaj prav peklenskega. Dobro, oče, vi nočete tako, kakor bi jaz rada; le čakajte, bom pa povsod po mestu povedala, kako in iz česa se pri nas klobase delajo!"

Oče (kakor bi ga bil gad pičil): "Kaj? Klobase? — Vzemi, brž vzemi tistega krojača, vse dovolim."

Sin pozna očeta.

Učitelj: "Poslušaj, Jurček! Če si tvoj oče 1. januarja posodi 500 dolarjev in mora vrniti vsak mesec 100 dolarjev, koliko je dolžan še junija?"

Jurček: "500 dolarjev."

Učitelj: "Toda pazi, Jurček, ti ne znaš računati."

Jurček: "O pač, jaz znam računati, toda Vi ne poznate mojega očeta."

"Vedno več strank, društev in listov! Človek že res ne ve danes, s kom naj bi držal!"

"Milostljiva! Vaš sijaj in vaša lepota mi zabranita celo navzočnost v vaši bližini!"

"Radi mene se lahko takoj odstranite!"

Sodnik: "Vi ste torej po izpovedi priče udarili Mesarjevega hlapca s stolom po glavi, predno ste mu izpulili dva zoba-kočnika. Ali je to resnica?"

Obtoženec: "Da, gospod sodnik. Janez je zahteval, naj ga kloroformiram, da bi ne imel prevelikih bolečin!"

Prikupljivo.

Sodnik obtožencu: "Obsodim vas na že zopet ste radi tatvine tukaj; dasiravno ste baš odsedeli 2letni zapor!"

Tat: "Gospod sodnik; trla me je radovednost, kako se kaj imate?"

Chi. Phone: Office 658, Res. 3704

Uradne ure:
9—12 a. m. 1—5 and 7—8 p. m.
Ob nedeljah od 10. do 12.

Dr. S. Gasparovich

Dentist :: Zobozdravnik

Joliet National Bank Building
4th Floor, Room 405.

JOLIET, :-: ILLINOIS.

Chi. tel. 3399. N. W. tel. 1257.

Louis Wise

200 Jackson St. JOLIET, ILL.

gostilničar

VINO, ŽGANJE IN SMODKE.

Sobe v najem in Lunch Room.

Opomin.

Ker sem namenjena odpotovati v stari kraj prihodnje poletje in ne vem ali se kedaj več povrnem ali ne; zatorej tem potom opominjam vse one, ki mi kaj dolgujejo da poravnajo svoj dolg v kratkem času, ker drugače bom primorana jih postavnim potom primorati to storiti.

Antonija Trampušh.

MALI OGLASI.

Kdor kaj išče za vsakokratno priobčenje po 25c.

Za zahvale, naznanila in drugo po 2 centa od vsake besede

GODBA ZA PLESE IN VSE DRUGE zabave, zmožna grati slovenske in drugonarodne komade, najnovejše. Z orkestrom ali plehovo godbo po unijski ceni. Tudi iščem slovenskih godcev. Telefon 703 N. W., 1521 Chic. Josip Stukel, 209 Indiana St., Joliet, Ill.

POZOR, ROJAKINJE!

Ali veste kje je dobiti najboljše meso po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

J. & A. Pasdertz

se dobijo najboljše sveže in prekajene klobase in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba je naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas v našej mesnici in groceriji na vogalu Broadway and Granite Streets.

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113

Fred Sehring Brewing Co.

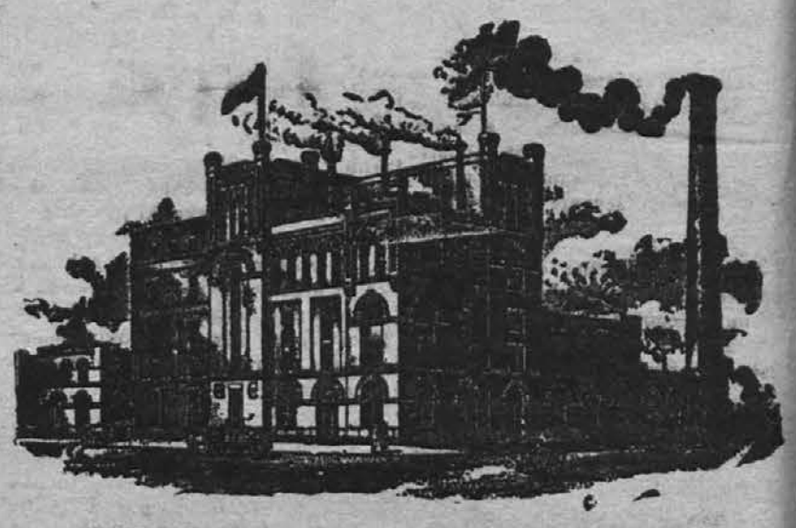

PIVO V STEKLENICAH.

Cor. Scott and Clay Sts. Both Telephones 26. JOLIET, ILLINOIS.

John Vidmar

1112 North Broadway
JOLIET, ILL.

Kupujem in prodajam zemljišča, hiše in lote; zavarujem poslopja in pohištva proti ognju.

Največja slovvenska tiskarna v Ameriki je

NAŠA TISKARNA

OBA TELEFONA 100 — 1006 N. CHICAGO ST.

izdela pismeni papir, kuverte, knjižice za nakaznice in pobotnice; za društva bolniške liste, uplačilne knjižice in pravila v slovenskem in angleškem jeziku v najkrajšem času. Glede dela in cen se ne more kosati z nami nijedna tiskarna; naše delo se samo hvali. Vsakdo rad naroči delo pri nas, ker je prepričan, da bo z delom zadovoljen.

Pri naročenju omenite čas do katerega hočete, da bo stvar gotova. Točnost in dobro delo jamčimo. Izplača se vsakomur da zve naše cene predno naroči.

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prva slovenska unijska tiskarna---Prvi slovenski list v Ameriki---v lastnem domu. : : : JOLIET, ILL.

Naročite zaboj steklenic

novega piva, ki se imenuje

EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405. S. Bluff St., Joliet, Ill.